

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet
Természetvédelmi és Tájgazdálkodási Tanszék

Idegenhonos és őshonos erdők vegetáció-diverzitásának összehasonlító vizsgálata a Balaton-Felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság területén
Balczer Dalma Dóra

Természetvédelmi mérnöki, alapképzés, nappali

Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet, Természetvédelmi és Tájgazdálkodási Tanszék

Belső témavezető: Dr. Saláta Dénes, egyetemi docens, Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet, Természetvédelmi és Tájgazdálkodási Tanszék

Külső témavezető: Dr. Czóbel Szilárd, egyetemi tanár, Szegedi Tudomány Egyetem, Mezőgazdasági Kar

Az idegenhonos fajok inváziójának kérdése már több kutatás alapját adta, azonban az inváziójuk vegetáció-diverzitást módosító hatásáról már kevesebb adattal rendelkezünk.

Célul tűztem ki a fehér akác és a feketefenyő, valamint a körülöttük található természetes vegetáció felmérését Balaton-felvidéki mintaterületeken. Kutatásom célja az volt, hogy választ keressek arra a kérdésre, hogy az inváziós fajok által előzőnlött természetes vagy természetközeli területek vegetációjának diverzitása milyen mértékben csökken. Valamint szerettem volna választ kapni arra, hogy mely őshonos fajok tűnnek el, valamint melyek képesek tolerálni a tömeges előfordulását az említett inváziós fajoknak.

A kiválasztott inváziós fajok által dominált állományokban, valamint a természetközeli vegetációjú állományokban 5-5 cönológiai felvételezést készítettem, mind az őszi, mind a tavaszi aszpektusban. Az adatgyűjtés során 10*10 méteres állandó kvadrátokkal dolgoztam. A többszintes erdei vegetációhoz alkalmazkodva szintenként becsültem meg a növényzet százalékos összborítottságát, majd ezen belül megállapítottam, hogy milyen növényfajok, milyen százalékos aránnyal fordulnak elő a kvadrátokban.

Az adatokat a szociális magatartás típusok és a természetvédelmi érték kategóriák, a relatív ökológiai mutatóértékek közül a relatív talajvíz, illetve talajnedvesség és a relatív nitrogénigény szerinti megoszlás alapján elemeztem. A vegetáció jobb megértése érdekében multivariációs analízisnek vettem alá az adatokat, továbbá a diverzitás változásának értékeléséhez Shannon-Wiener és Simpson diverzitás index alapú értékelést is végeztem.

Az eredmények alapján elmondható, hogy az akácos és a feketefenyves állományok esetében is alacsonyabb a vegetáció diverzitása, mint a hozzájuk tartozó kontroll állományoké. Az adatok kiértékelése után elmondható, hogy vannak olyan fajok, melyek a szociális magatartás típusok alapján őshonosnak számítanak, és képesek tolerálni az inváziós fásszárú fajok jelenlétét, például *Acer campestre*, *Coronilla coronita* vagy *Quercus pubescens*. Az akác és a feketefenyves állományszintű megjelenése során több természetes faj is eltűnik – többek között ilyen fajok a *Melittis melissophyllum*, az *Euphorbia pannonica*, a *Festuca valesiaca* vagy a *Filipendula vulgaris*.